

Christoph Martin Burchard

**Programma Qvadragesimale, Qvo Martinus Christophorus Burchhardi,
Academiae Rostochiensis hodie Rector ... Anno MDCCXXI. Studiosam
Juventutem Ad Probe meditando Dolores Sanctissimi Nostri Redemptoris Jesu
Christi, officii & pietatis causa, serio voluit**

Rostochii: Typis Joh. Wepplingi[i], [1721]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn100399735X>

Druck Freier Zugang

J. 512.

1721. Fasten.

~~M-1256.~~ 166.

Q 1721

PROGRAMMA Qvadragesimale,
 Qvo
MARTINUS CHRISTO-
PHORUS BURCHARDI,
 Academiae Rostochiensis hodie
RECTOR,
 Medicinae D. ac Prof. P. Ord. &
 Civitatis Archiater,
 Anno MDCCXXI.
Studiosam Juventutem
 Ad
Probe meditando **DOLOR**
SANCTISSIMI NOSTRI RE-
DEMPTORIS

JESU CHRISTI,

*Officii & Pietatis causa,
 serio
 excitare voluit.*

ROSTOCHII,
 Typis JOH. WEPPLINGI, SERENISS. PRINC.
 & UNIV. Typogr.

M. 1256 166

X tempore scribo, fefellit
etenim memet publicandi Pro-
grammatis terminus & quem
constitueram penes me sub
effluxum hujus septimanæ, eun-
dem auspicari sancta me jubent
Academiæ nostræ consilia, vel
in ipsa Quinquagesimæ fe-
ria; de tempore igitur com-
mentari exordior, ast quam sancto, & supra captum
vulgariter censentis plebis, quinimo politiorum
quorumcunque, si non & aliquando maxime proborum
dolenter posito! Perhibuit Bernhardus Confessorum
gloriosa fata, his quidem verbis: *Fecerunt
in Martyres, qua voluerunt, sed in membra, non in cor-
da: Membra cruciaverunt, sed voluntatem non mutave-
runt: sævierunt in carnem, anima autem non habuerunt,
quid facerent. Sit licet patientis corpus in potestate tor-
quentis, sed voluntas est libera.* Ast quemadmodum
arenulæ cedunt montibus, quorum, ut celsitudo
dispalesceret, altiora & ad aerem conciliata juga no-
men Elohim sanctissimum ferunt; & guttulæ, mari,
quod exili foveæ nec immittitur nec permiscetur, ita
quoque in præsentiarum res mihi est, cum doloribus,
quos rigorosa, nec finitis viribus exsuperanda ju-
stitia Numinis tremendi exegit, *qui potest & corpus
& animam perdere in gehenna: fuerit ergo censente
Domino du Fresne, tragica pene tota primorum Chri-
stianorum historia, sit & tantis modis in eosdem
sæviticum, ut vix in alia re ingeniosior extiterit tru-
culenta antiquitas, nec pilum tamen vellerum, quot-
quot unquam lanigera cohors aluit, nec stricturam
ignium, quos Phœbæus horizon, & flammeis di-
visus*

vifus moleculis Atlas fparfit, ad inveneris, quousque, si
 parva sunt componenda magnis & humana divinis,
 in admirabilem vindictam meditando ascendere vo-
 lupte tibi foret, qua quidem infinitæ exactionis Ze-
 lotes, *incurrere fecit in Mediatorem Nostrum*, qui
 vere integer vitæ scelerisque purus fuit, dum pecca-
 tum non fecit, neque inventus est dolus in ore ipsius, ini-
 quitatem omnium nostrum, & is ipse pretioso suo san-
 guine, tanquam agni immaculati & incontaminati ex-
 piavit peccata totius mundi, contemptus namque &
 cessans virorum fieri adactus est *Vir dolorum & notus*
morbi, qui morbos nostros tulit & dolores nostros porta-
 vit, quem & reputavimus afflictum, percussum a DEO
 & attritum, qui confessus fuit ob pravationes no-
 stras & contusus ob iniquitates nostras, cum castigatio
 pacis super eo fuit & vulnere *Ejus sanitas data est no-*
bis. Magnum tibi didicisse putaveris, si naturam
 illam, quam in hypostasin suam assumpsit λόγος &
 in eadem indissolubili ac invariabili unione æternum
 servat ac fovet, cognoscas, statim post conjunctio-
 nis eminentissimæ divinam formam, infirmitati-
 bus, peccato equidem, sed non doloribus vacuis la-
 boravisse, ubi excurrere tibi licebit, ad singula ista,
 quæ abs utero ad crucem & mortem usque enixis-
 sima passione, bajulare satagit, verum quanta quan-
 ta hæc sit cruciatuum horribilis moles, parum ta-
 men id opinaretur, nec sine grandi verosimilitudi-
 ne, quicumque supercilioso scrutamine auderet mar-
 tyrum passiones & latronum quandoque supplicia
 conferre ac conformare doloriferis istis sensationi-
 bus, quas exterior plagarum scena Redemptori no-
 stro destinavit; in alia & explicatu omnino im-
 possibilia, meditationum genera propendebit pro-
 pter

pter hæc divinarum pandectarum sobrius scrutator,
nec habebit, unde conceptus exquisitissimos etiam
dissolvat, simulac detruditur in aquam natationis &
fluvium, qui non transitur, horrendum puta istud
pelagus angustia, quod transivit Goel nostras, et cujus
fluctus percussit, donec exsiccata sunt omnes profundita-
tes; non siquidem satis est, Numinis indignabundi, cu-
jus nec vestigatio datur, nec coram quo expiatio
per creaturam est possibilis, advertisse flammeos
vere recessus, sed in admirationem tremoris rapie-
tur piarum cogitationum sortilega discussio, cui reve-
lationis jubare, obviat vicaria ista sed & sufficientis-
sima satisfactio, quam Zelus irati proh! sospitato-
ris in jus & justum adsciscere adigebatur, & si cui-
quam id foret datum, ut in horto Gethsemane, &
horis tenebrarum, ubi crux simul ac infernales dolo-
res istius, qui longe plus, quam Vas, præ, aut ex-
promissor fuit, abscondebantur coram oculis viven-
tium, elevatis admitteretur cogitandi sollicitudinibus,
metus forte, non vagus aut vanus exoriretur, num
& his demum apprehendendis vulgaris homo vi-
vus superesset? minimum rediret decantatum istud:
Tum vero ancipiti mentem formidine pressus. Ob-
stupui, steteruntque comæ & vox faucibus hæsit.
Demonstrent Medici, quomodo a sale oriuntur pun-
ctiones, rosiones adeoque omnes dolores, enume-
rent ejusdem varias vices, unde aut tensivus aut scin-
dens vel pungens dici consueverit? discutiant, quod
sensibus sit communis ratione tactus, & nervosa-
rum partium vehementior præ illo, qui accidit par-
tibus carnosiss, & rel; si & explicatu facile, schema
quoddam dolorum efforment, quoad singulos casus,
modos & momenta; in proclivi tamen Theologis
erit

erit anagogica ista decisio : *Ecce dolores istiusmodi singularum sunt sicut gutta de situla , & sicut scoria libra reputantur , sunt sicut minutissimum.* Transcendit namque indignationis divinæ rigor omnes finitarum passionum classes , exsuperat cogitationum sagacissimos motus , & præter usum ac applicationem fidelem vix datur , quod meditando assequamur & docendo exprimamus , in illa vero sanior hæc retrocurrit doctrina :

Sanguineas guttas Christus sadavit in horto,

Sanguine sic madefactus in ara pependit JESUS,

Ante Patrem soboles & DEUS ante DEUM.

Sin minus ex aliis, ex hoc, Homo, disce vel uno

In scelus humanum, quanta sit ira Dei.

Blasphema hic sunt omnia ista , quorum ad hunc usque diem non pœnituit *Papæos* , dum æque de Missa sua præcociter vociferantur ; In eadem puta, repræsentari sanctæ Trinitati sanguinem, vulnera ac passionem Christi, velut hostiam nostram, primo ; deinde quoque repræsentari memoriam sanctorum & maxime Martyrum eorumque vulnera ac sanguinem, non tanquam sint victimæ nostræ & sanguis eorum pretium nostrum , sed quia sint secundarii mediatores , qui nos juvare possunt, ut ad votum nostrum exaudiamur, imo sint sacrificium, quod mactatur quodque offertur, dum eorum sanguis in Missæ sacrificio sanguini Christi associatur, cumque eo quasi mixtus DEO Patri, ad eundem nobis conciliandum propitiandumque repræsentatur ; Sed & non minori rabie oblatrant *Fanatici* passionibus Redemptoris, ipsi soli tribuendis ac semel meritorie exantlatis, quum nugaci persuasione infucati, exinanitionem Salvatoris theatriali *ichemate* in semet ipsis retroducere ac meritorie fatis ite-

rare moliuntur : Quicquid enim cum contumelia
mortis Christi celebratur & in destructionem semel
factæ satisfactionis, qua ad omnem apicem rigidissi-
mæ justitiæ divinæ exsoluta sunt debita humani ge-
neris, & singulorum, quotquot unquam orbis alet, illud
orco vindicandum esse, ingenua omnis dicitur con-
fessio : Relicta sunt nobis alia fidei simul & pietatis
exercitia, ad quæ per meritoriam Christi satisfactio-
& in hunc finem concitatur, ut documentum nostræ
fidelitatis supersit in orbe, luceat scilicet lux nostra
coram hominibus, ut videant nostra bona opera &
glorificent Patrem nostrum, qui in cœlis est. Quin-
imo, si ad œconomiam salutis nostræ pia ducimur me-
ditatione, & præsto nobis est militia nostra spiritualis,
O quam fatu majora suppetunt nobis *ἀσχηματῶν!* in
palæstram trahimur, ubi sub signo Joelis fortiter ad-
versus peccatum, mortem, infernum, mundum, car-
nem & diabolum decertare nos oportet, velut huic
fini nomen dedimus nostrum in baptismo & per o-
mnem vitæ decursum in id solitice connitendum est,
ne abs omniscio vindice judicium hoc ingruat super
nos: *novi opera tua, quod nomen habeas, quod vivas, sed,
mortuus es.* Scite, si licet sacris componere profana, La-
odamia quondã ad Protefilaum fatur, interprete Ovidio;

Conveniunt matres Phylacides & mihi dicunt :

Indue regales Laodamia, sinus;

Scilicet ipsa feram saturatas murice vestes ?

Bella sub Iliacis mœnibus ille geret ?

Ipsa comas pectam ? galea caput ille premetur ?

Ipsa novas vestes, dura vir arma teret ?

Et honesta eadem animositate Urias Davidi respondit :
Arca ipsa ac Israel, & Jehuda & Joab, dominus meus
ac servi Domini mei, in superficie agri castra habent, &

ego

ego ingrederer domum meam ad comedendum & bibendum, & ad cubandum cum uxore mea § ut vivis, & ut vivit anima tua, non sum factururus hanc rem: Quid ergo officii nostri Christiani sanctus magis efflagitabit ardor ac verecunda industria, quam ut decernamus mascule adversus nos ipsos & periculosa omnia, quæ pietatem inturbant & glorioso redemptoris merito obicem ponunt: Scimus quod merita nostra nil habeant, in quo gloriari confidenter valeamus, & cum fecerimus omnia, quæ mandata sunt, (quod an fieri unquam possit § dolorifera nobis confirmabit experientia.), dicendum sit: utique servi inutiles sumus. quia quod debebamus facere, fecimus, In sinu igitur, lætemur, dum, quod nobis deest, audacter usurpemus ex visceribus Christi, quæ misericordia affluunt, nec foramina claudunt, per quæ defluit gratiarum abyssus, vulneribus namq; Christi sanamur ac salvamur. Osi propterea in nemine nostrum esset verbum Belialis, nec obsirmaretur cor improborum adversus salutem suam! utinam saperent omnes & intelligerent hoc, ut anima adverterent extremum sui! O si cum Bernhardo, seriis devoti considerationibus, ingeminaremus: Dilexit nos Deus dulciter, sapienter, fortiter: dulciter nempe dixerim, quod carnem induit: sapienter, quod culpam vitavit: fortiter, quod mortem sustinuit: sed super omnia reddit te mihi amabilem, bone Jesu, calix, quem bibisti, opus nostræ redemptionis, hoc enim omnino amorem nostrum sibi vendicat, hoc inquam nostram devotionem blandius allicit, justius exigit, arctius stringit, & vehementius afficit: Sunt ex eodem capite pervia singulis pondera momentorum, exporrigitur inundans rationum ubertas, quis namque sui compos & Spiritus S. divina sapientia beatus, cum Augustino non exclamaret: O mirabilis censuræ conditio & ineffabilis mysterii dispositio, peccat iniquus & punitur justus: delinquit reus & vapulat innocens: offendit impius & damnatur pius: quod meretur malus, patitur bonus: quod perpetrat servus, exsolvit

solvit Dominus: quod committit homo, sustinet DEus: quo nate Dei, quo tua descendit humilitas? quo tua flagra- vit charitas? quo processit pietas, quo excrevit benignitas? quo tuus attigit amor? quo pervenit compassio? ego enim inique egi, tu pœna mulctaris: ego facinus admisi, tu ulti- one plecteris: ego crimen edidi, tu torturæ subjiceris: ego superbivi, tu torturæ subjiceris: ego tumui, tu attenuaris; ego inobediens extiti, tu oboediens scelus inobœdientiæ luis: ego gulæ parui, tu inedia afficeris: me ad illicitam concupiscentiam rapuit arbor, te perfecta charitas duxit ad crucem: ego præsumpsi vetitum, tu subijsti eqvuleum: ego delector cibo, tu laboras patibulo: ego fruor deliciis, tu laniaris clavis: ego pomi dulcedinem, tu fellis gustas a- maritudinem: mihi ridens congaudet Eua, tibi plorans compatitur Maria. Ecce Rex gloriæ, ecce mea impietas & tua claret pietas, ex mea injustitia & tua liquet justitia.

Meditabimini propterea *O Civis dilectissimi* miracula latis- factionis & passionum Domini Mysteria! Omnis gloria Dei & omnis salus hominum in Christi morte posita est, nulla enim est res quæ amplius ad salutem hominum pertineat, quam mors ipsius, nec est aliquid aliud, propter quod magis Deo gratias agere debeamus, quã propter mortẽ ipsius! Con- ciliemini ergo prompta voluntate cū orationibus sacris, qua- rum & ad vos contendit divina gravitas & necessaria argui- tio, neq; dura habeatur Christi imitatio ac sequela, dum vel lascivus Ovidius ad saniorẽ reducet mentẽ, quando monet;

Dura aliquis præcepta vocet mea, dura fatemur.

Esse; sed ut valeas, multa dolenda feres.

Sæpe bibit succos quamvis invitus amaros

Æger, & oranti mensa negata mihi est;

Ut corpus redimas, ferrum patieris & ignes,

Arida nec sitiens ora lavabis aqua:

Ut valeas animo, quicquam tolerare negabis?

At pretium pars hæc corpore majus habet.

DEus vero, qui compotes nos fecit ac voluit passionum Christi, coelesti hocce medio medeatur passionibus nostris! Amen!

Publicatum Sub Sigillo Universitatis ipsa Feria Quadragesimæ,

Anno MDCCXXI.

ego ingrederer domum meam ad comedend
bendum, & ad cubandum cum uxore mea? ut v
vivit anima tua, non sum factururus hanc rem: Qu
ficii nostri Christiani sanctus magis efflagitabi
verecunda industria, quam ut decernamus malic
sus nos ipsos & periculosa omnia, quæ pietatem
bant & glorioso redemptoris merito obicem pos
mus quod merita nostra nil habeant, in quo glori
denter valeamus, & cum fecerimus omnia, qua
sunt, (quod an fieri unquam possit? dolorifera r
firmabit experientia.), dicendum sit: utique ser
sumus. quia quod debebamus facere, fecimus, In fi
lætetur, dum, quod nobis deest, audacter usurper
scribis Christi, quæ misericordia affluunt, nec
claudunt, per quæ defluit gratiarū abyssus, vulneri
Christi sanamur ac salvamur. O si propterea in nem
esset verbum Belialis, nec obsfirmaretur cor improb
sus salutē suam! utinam saperent omnes & intellig
ut anima adverterent extremū sui! O si cum Bernh
devoti considerationibus, ingeminaremus: Dilixi
dulciter, sapienter, fortiter: dulciter nempe dixerim
nē induit: sapienter, quod culpā vitavit: fortiter, qu
sustinuit: sed super omnia reddit te mihi amabi
Jesu, calix, quem bibisti, opus nostræ redemptionis
omnino amorem nostrum sibi vendicat, hoc in
stram devotionem blandius allicit, justius exig
stringit, & vehementius afficit. Sunt ex eodem c
via singulis pondera momentorum, exporrigitur
rationum ubertas, quis namque sui compos & S
divina sapientia beatus, cum Augustino non ex
O mirabilis censuræ conditio & ineffabilis myster
tio, peccat iniquus & punitur justus: delinquit r
pulat innocens: offendit impius & damnatur pi
meretur malus, patitur bonus: quod perpetrat se

